

197

Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

DINTRE LUCRĂRILE CONCURSULUI:

J. VINAŘ

ESTA

A. DNEPROV

JOCUL

EDITATĂ DE REVISTA ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ

DINTRE LUCRĂRILE TRIMISE LA CONCURS

JAN VINAŘ

ESTA

(R.S.C.)

*

ANATOL DNEPROV

JOCUL

(U.R.S.S.)

Colecția „Povestiri științifico-fantastice"
Anul IX — Nr. 197 — 1 februarie 1963

Povestirea „*Jocul*" este luată din volumul lui *ANATOL DNEPROV* „*Lumea din care am dispărut*"

Citiţi în numărul viitor al Colecţiei povestirile ştiinţifico-fantastice:

„Omul care caută..." şi „Chromatina"

Coperta-desen: DUMITRU IONESCU

JAN VINAŘ[1]
(R.S.C.)

Esta

— Carnet de reporter —

(PREMIU INTERNAȚIONAL)

L-am vizitat pe Sevcov[2] ...

— Așadar dumneata ai vrea să asculți ceva despre ei...

Înainte de a-mi răspunde, nu mi-am dat seama dacă-mi auzise întrebarea sau nu. Chiar și acum, cînd vorbea, își ținea ochii închiși și stătea tot așa, pe jumătate culcat într-un fotoliu comod.

Nu mă miram. Ceea ce îl aștepta îi cerea o perfectă concentrare, și pentru asta avea nevoie de liniște. Nu știam de loc dacă va vorbi cu mine și se părea că nu știa nici el. Pînă la urmă însă, evident, s-a hotărît.

— Vrei, deci, să știi ceva despre ei? De ce? Ce nevoie ai?

— Mi-ar plăcea să scriu despre asta, am răspuns eu. Și am adăugat singurul argument venit în minte:

— Cred că oamenii ar trebui să afle acest lucru.

— În privința asta sînt de acord cu dumneata. Sevcov și-a deschis ochii și mă privea atent. Dar de ce te-ai adresat tocmai mie? Cele mai interesante lucruri ți le-ar povesti, pe Pămînt, cei de la Institutul de biochimie sau doctorul Lee, pe care l-au trimis aci. De ce nu te duci la el?

— Știți bine că esențialul întîmplărilor nu-l constituie latura științifică...

Știa, bineînțeles, și știa că și eu știu. Habar n-am însă de ce voia să i-o mai spun o dată. Poate că voia să se convingă de faptul că informațiile lui vor încăpea pe mîini bune.

---

[1] Jan Vinař se citește Ian Vînarj (*n.r.*).
[2] Sevcov se citește Sevțov (*n.r.*).

— Şi vă asigur că dinadins mă adresez dumneavoastră, care i-aţi descoperit aici, pe planeta Esta, aşadar, de la bun început este, ca să zic aşa, întîmplarea dumneavoastră.

— Nu chiar de la bun început, mi-a obiectat Sevcov. Întîmplarea propriu-zisă a avut loc cu o sută cincizeci de ani în urmă şi o cunoaştem numai din jurnalul lor de bord. L-ai citit şi dumneata, nu ?

— Da, în orice caz, în parte.

Începusem să-l citesc ieri îndată după zbor. Era un jurnal de bord obişnuit, riguros, iar evenimentele, deşi descrise în termeni seci, erau redate uimitor de plastic, încît le vedeam aproape ca un participant direct.

...Ca să-mi povestească...

— Patru săptămîni, a spus Ross, şi s-a întors de la maşina automată de calculat, care amuţise. Zgomotul furtunii negre, neacoperit acum de păcănitul maşinii, se auzea iar în reproductor.

Cel dintîi a răspuns, bineînţeles, Grandi, doar el era căpitanul acestei prime expediţii cu oameni pe planeta Esta :

— Toţi ?

— Toţi, confirmă Ross.

Acum era cu desăvîrşire liniştit, ca şi ceilalţi. E ciudat, îşi spuse el, nu ne mai gîndeam că naufragiasem la treizeci de parseci de Pămînt, pe o planetă străină, necercetată, înăuntrul unei rachete destul de deteriorate, care nu va mai putea niciodată decola. Dacă ne-ar fi văzut atunci un străin, n-ar fi putut spune că ne-au mai rămas doar patru săptămîni de viaţă. Fiecare dintre noi ştia acest lucru, dar nu ne exteriorizam simţămintele.

...Cum s-a îmbolnăvit Nina...

Cele ce urmează s-au întîmplat cu paisprezece zile în urmă, cînd Nina venise la Ross.

— E teribil de ciudat, Nina! a spus el și a strîns-o încă o dată de antebraț.

— Aici te doare? Și acum? A rămas pe gînduri: lichidul reconfortant ar fi trebuit să acționeze pînă acum. Nu pare să fie o febră musculară. Atunci ce poate fi? Apoi a rostit tare: Nu cred să fie ceva serios. Arată-mi totuși mîna. Are să te doară puțin.

A luat unul dintre aparatele împrăștiate pe masă, l-a pus pe antebrațul fetei și a apăsat pe un buton. A îndepărtat aparatul și a badijonat mica rană care sîngera ușor.

— Asta-i tot, Nina. Și, deocamdată, lasă mîna liniștită.

Abia s-a închis ușa în urma fetei, că a luat din nou aparatul. A scos din el cu o pensetă un ac mic și subțire, pe care l-a pus la microscop. Apoi a reglat micromanipulatorul. Infima probă de țesut muscular, pe care acul o prinsese și o extrăsese, trebuia preparată special pentru a fi cercetată la microscopul electronic. Așa că Ross s-a pus zorit pe treabă...

Toate acestea avuseseră loc cu paisprezece zile în urmă... Iar astăzi?

O căuta din ochi pe Nina. Ea ședea pe canapeaua de lîngă ușă și se înghemuise la pieptul lui Pierre. În clipa aceea s-au întors unul spre celălalt, amîndoi în același timp și și-au zîmbit puțin triști.

Ce întîmplare nefericită pentru ei. Se cunoșteau abia de două luni. La toate astea s-a gîndit Ross atunci cînd i-a chemat în cabina lui de lucru atît pe Grandi, cît și pe Pierre, ca să le aducă la cunoștință starea în care se găsea sănătatea Ninei.

Pe atunci însă nu știau totul.

...Apoi și ceilalți...

— A durat destul de mult pînă le-am studiat.

Ross a arătat cu o mișcare a capului grămada de clișee cercetate la microscopul electronic.

— Trebuiau folosite unele metode speciale, dar acum nu mai are nici o însemnătate. Mai important este ceea ce am văzut.

Înceta să mai umble prin camera de lucru. Reflecta. Asemenea lucruri nu puteau fi exprimate lesne, mai ales fiindcă era și Pierre de față.

— De fapt, nu sînt bacterii patogene și de altfel nici nu sînt bacterii, ci niște virusuri care în cazul nostru s-ar spune că îndeplinesc rolul unor bacterii de putrefacție. Pur și simplu descompun organismele moarte, în care nu mai acționează anticorpii de apărare. Bineînțeles că oamenii, oamenii în genere n-au asemenea anticorpi. Și dacă aceste virusuri ajung în organism, omul începe să se descompună de viu — deși din punct de vedere chimic problema pare altceva decît o putrefacție obișnuită. Acest proces e dureros, numai atît timp cît sînt atinse extremitățile nervoase ; apoi durerea dispare, ceea ce înseamnă că maladia a progresat într-atîta încît nu mai poate fi oprită. Ei, și pe urmă...

A tăcut. Apoi cînd a rostit ceea ce știa, adevărul l-a îngrozit ca și pe ceilalți doi bărbați din expediție. Abia după cîteva clipe a vorbit Pierre, care făcea impresia că tot n-a înțeles :

— Așadar, Nina... ?!

— Stai, Pierre ! l-a întrerupt calm Grandi. Apoi, întorcîndu-se spre Ross, l-a întrebat : Și cum au pătruns în corpul ei ? Doar protecția biologică...

— M-am gîndit și eu, a răspuns obosit Ross. Pesemne a călcat regulile protecției biologice.

— Cu neputință ! Grandi își păstra mereu calmul, dar se vedea că luptă cu ceva mai presus de forțele sale. Și nu-i posibil, Ross, ca protecția noastră biologică să n-aibă nici un efect împotriva acestor „virusuri“ ?

— Păi, asta ar însemna... (Ross înțelesese aproape pe moment, căci, la urma urmei, era medic și mai devreme sau mai tîrziu ar fi ajuns la concluzia asta și singur)... atunci și noi.

— Tocmai, tocmai a încuviințat Grandi la fel de calm. Vorbind, și-a suflecat mîneca dreaptă și și-a întins mîna spre Ross. Acesta a deschis dulapul cu instrumente...

...apoi s-a întors și a apăsat butonul videofonului. Pe ecran a apărut chipul Ninei.

— Ross, strigă ea îndată ce l-a văzut, totul e în ordine, mîna nu mă mai doare !

— Bravo, Nina! Îi fusese greu să spună asta, dar se stăpînise. Vino te rog pînă la mine.

Și a închis videofonul înainte ca ea să mai poată întreba ceva.

...Nu mai era timp pentru deznădejde...

Așa, acum au aflat-o, gîndea Ross. Nu mai e timp pentru deznădejde, trebuie să găsim o ieșire.

— Să găsim o ieșire.

Nici nu și-a dat seama că-și repetase gîndul cu glas tare. Și ca și cum n-ar fi așteptat decît cuvintele lui, îndată s-a auzit glasul Ninei:

— Cred că există o ieșire. Toate privirile s-au întors spre ea, dar fata nu și-a pierdut cumpătul. S-a adresat lui Ross, continuînd: Tu ai spus că aceste virusuri nu suportă frigul.

— Așa e, confirmă Ross. De fapt, la temperaturi în jurul lui zero grade li se oprește orice proces vital și devin un fel de spori. În mod practic pot rămîne amorțiți pe termen nelimitat, dar cum crește temperatura, ei reînviază. Dar ce-ți trece prin gînd?

— Cred că s-ar putea face așa...

...Și Ross a descoperit soluția...

— De fapt era o idee grozav de simplă dacă privim înapoi. Dar tocmai de aceea..., mi-a zîmbit Sevcov. Cum se spunea odinioară: după război mulți viteji se arată. S-a rezemat mai comod și a continuat:

— Încă de atunci constructorii și-au dat seama că deranjarea generatoarelor lambda constituie cea mai mare primejdie pentru rachetă. Dacă la asta se adaugă insuficiența combustibilului (întrucît fără cîmpul lambda combustibilul trebuie să fie insuficient), se înțelege că racheta nu poate atinge decît o viteză mică. La depărtări măsurate în zeci de parseci, o viață omenească n-ar mai ajunge și pentru drumul de întoarcere pe Pămînt. Cred că știi cum

au rezolvat constructorii din vremea aceea problema privitoare la combustibilul lor ?

— Da, e vorba de hibernatoare. Dar ce au ele de-a face cu...

— Hibernatoare... a repetat Sevcov. Pentru omul instalat în ele, timpul biologic se încetinea de zece ori. Puteai să stai într-un hibernator o sută de ani şi să îmbătrîneşti cu zece. Au obţinut aceste condiţii prin soluţii nutritive şi printr-o temperatură scăzută — în jurul lui zero grade. Lucrul acesta tot nu-ţi spune nimic ?

— În jurul lui zero grade... o clipă ! Asta-i temperatura la care virusurile acelea... Adică vă gîndiţi că s-au instalat în hibernatoare şi au aşteptat.

— De cum au ajuns la această idee, totul devenea foarte simplu. Au trimis spre Pămînt racheta sondă miniaturală (pe care o aveau de rezervă) cu radioinformaţii despre situaţia în care se găseau. Astăzi totul pare simplu, dar cu metodele de navigaţie din vremea aceea era o adevărată minune. Apoi nu le mai rămînea decît să se instaleze în hibernatoare şi să aştepte. Esenţialul era să oprească înmulţirea bacteriilor. Ei credeau că oamenii vor găsi mijlocul prin care să-i lecuiască — numai de aceea avuseseră curajul să ia o asemenea hotărîre. Hibernatoarele au fost luate din rachetă şi instalate în apropierea peşterii. Şi apoi...

— Staţi, am obiectat eu. Pe vremea cînd pe bordul rachetelor erau folosite hibernatoare, rămînea afară cîte unul dintre membrii echipajului, şi nu numai ca să conducă racheta ! Trebuia să-i instaleze pe ceilalţi şi să-i trezească, fiindcă singuri n-o puteau face.

— Aşa e ! a încuviinţat Sevcov. Şi ei şi-au dat seama. Or, tocmai asta era problema...

...Numai conducătorul avea de făcut obiecţii...

— Fireşte că Pierre şi Nina nu mai intrară în discuţie. Cu un gest de nerăbdare, Grandi l-a oprit pe Pierre să ia cuvîntul, apoi a continuat : Au înaintea lor toată viaţa

și... așa, în genere, pe scurt, nu intră în discuție. Nu rămînem deci decît noi doi.

S-a întors spre Ross și o clipă tăcu ; dar tocmai în momentul în care acesta își recăpătase graiul și voia să-i răspundă Grandi a reluat :

— Tu, Ross, ești medic. Vor avea nevoie de tine. În ce mă privește...

— Iar tu ai în cap programul întregii expediții. În plus, ceea ce-i tot atît de important, ai elaborat, pe baza observațiilor noastre, noua teorie a gravitației. În schimb, pe mine mă pot înlocui însemnările experiențelor.

— Și pe mine, a spus Grandi. Uite, Ross, știu că n-am procedat corect. Am încercat să născocesc motive, dar mai bine m-aș folosi de dreptul meu de comandant. Știu că nu-i corect, avem amîndoi același drept omenesc, dar ce să facem ? Cum să hotărăsc ?

...Apoi găsiră mijlocul...

Există un mijloc. Ross și-a privit îngîndurat mîna, care ciocănea pe masă un ritm ciudat. La sorți.

— La sorți ? a început să rîdă Grandi. Asta-i comic ; despre tragerea la sorți am citit numai în vechile romane și niciodată n-am înțeles prea bine de ce-o făceau.

— Și totuși e grozav de simplu. Ross și-a plimbat privirea prin odaia de lucru. Se iau de pildă două chibrituri...

— ...de pildă, două chibrituri, l-a întrerupt prompt Grandi. Ultima oară le-am văzut acum doi ani. La muzeu.

— Nu face nimic. Ross nu se lăsa tulburat. A luat de pe masă un petic de hîrtie și l-a rupt în două bucățele identice. Pe una dintre ele a desenat un punct mare negru ; apoi le-a împăturit de cîteva ori. Acum ar trebui puse într-o pălărie... a spus el îngîndurat.

— Cel puțin așa am citit, îmi plac romanele istorice.

S-a uitat iscoditor în jur, pînă ce a zărit un mojar de sticlă. L-a luat și a aruncat înăuntru amîndouă bucățile de hîrtie. A clătinat mojarul de cîteva ori, apoi, întorcîndu-se spre Grandi, a spus :

— Închide ochii! Şi scoate un bileţel. E vorba de-al treilea hibernator. Dacă găseşti punctul, rămîi afară tu. Dacă nu, rămîn eu. Hai, trage, s-a răstit el la căpitanul care şovăia. Crezi că pentru mine e atît de uşor?! Ia-l şi desfă-l. Încet, fără să se grăbească, Grandi şi-a desfăcut bucăţica de hîrtie.

Hîrtia era curată...

...Am citit în jurnalul lui Ross...

— ...cam aşa scria mai tîrziu Ross. Sevcov s-a uitat la ceas şi, convingîndu-se că mai are timp, a continuat: În notele sale, care de fapt erau o continuare a jurnalului de bord, relata precis faptele, fără să mai adauge nimic. Dar dumneata poate că le-ai şi citit?

— Nu, încă n-am apucat. Vă rog să-mi povestiţi.

— De fapt, prea multe n-aş mai avea să-ţi spun. După ce i-a instalat pe toţi în hibernatoare, Ross a notat toate evenimentele. Apoi notele devin foarte concise şi sînt interesante mai degrabă pentru un medic. Dar totuşi... şi mai ales sfîrşitul...

Din ce în ce lui Ross îi venea tot mai greu să se mişte în fotoliu. Şi deşi îşi pregătise totul la îndemînă — pe tablou vedea indicaţiile aparatelor care îi măsurau tensiunea arterială, temperatura, pulsul —, acum aceste operaţii îi cereau eforturi imense.

Magnetofonul era şi el gata să intre în funcţiune. Aştepta ultimele cuvinte ale lui Ross. Ce să spună? Ce putea să spună? Mult timp nu mai rămăsese — şi totuşi voia să comunice oamenilor ceva —, dar ce să le spună!?

„Nu mă mai pot mişca“ — şi-a auzit el propriul glas în reproductor. „Dar trăiesc încă. Virusurile îmi vor ataca probabil abia la urmă sistemul nervos central şi inima, deoarece aceste organe sînt deosebit de rezistente. Ţineţi seama de acest lucru!“

Dar organele vorbirii...? Nu, nu mai avea prea mult timp. Aşa încît trebuia să rostească repede, repede tot ce se mai putea spune:

„Temperatura 37,1, pulsul mai mult sau mai puțin normal. După rezultatele experiențelor, socotesc că a fost contaminat tot organismul. Nu simt nimic. Contaminarea începe pretutindeni de la periferia nervilor ; se pare că regiunile acelea nu sînt atît de rezistente. Aproape nu mă mai pot mișca. Respir cu greutate. Cu siguranță că în momentul acesta virusurile se înmulțesc într-un tempo uluitor.“

Pauză. Ce mai transmite Ross ? Sau poate a murit, iar banda de magnetofon se învîrtește în mod inutil ?... Așa...

„In nici un caz nu ridicați temperatura pînă nu găsiți un antidot. Culturile de experiență se află în frigiderul laboratorului“.

Urmă o nouă clipă de tăcere..., apoi glasul nesigur șopti încet :

„...și salutați din partea mea pe Nina, Pierre și pe căpitan...“

...Fiindcă au crezut în oameni...

— De fapt lucrul era foarte simplu.

Stăteam la marginea cosmodromului, și Sevcov observa „Arca“ în jurul căreia se agita încă lumea.

— Am mai spus eu asta : ei aveau încredere în oameni. Dacă n-ar fi crezut cu tărie că oamenii vor fi într-o zi capabili să-i vindece, s-ar fi putut resemna să moară.

Oamenii își terminaseră munca de pe cosmodrom și se întorceau la clădiri. Unul dintre ei s-a îndreptat spre noi.

— Și acum, a continuat Sevcov, îi vom duce pe Pămînt. Mai departe e treaba Institutului de biochimie. Cei de acolo studiază de un an virusurile, ale căror culturi au fost preparate de Ross acum o jumătate de veac. Tot la institut vei afla sfîrșitul acestei întîmplări.

Mecanicul a ajuns la noi. Sevcov mi-a mai strîns o dată mîna și a plecat.

Am rămas pe gînduri în încăperea unde stătusem pînă atunci. M-am așezat în fotoliul lui Sevcov.

De afară venea zvon de glasuri.

„Arca“ fusese lansată.

Într-o clipă, la o depărtare suficientă de Esta, nava își va pune în funcțiune generatoarele superlambda și va zbura cu o viteză superioară luminii spre direcția Pămîntului.

Am dat la o parte magnetofonul.

Mi-am scos carnetul din buzunar și, cu creionul meu obișnuit, preferat, de modă veche, am început să scriu...

În romînește de
ADRIAN ROGOZ și MARGA IONESCU NIȘCOV

ANATOL DNEPROV
(U.R.S.S.)

Jocul

Profesorul Zarubin îl denumise „jocul matematic al apei pure", iar delegaţii Congresului Unional al Tinerilor Matematicieni fuseseră invitaţi să ia parte la el. Şi, spre uimirea generală, toţi delegaţii acceptaseră invitaţia.

Jocul avea să se desfăşoare pe arena cea mare a stadionului „Lenin".

— Băgaţi de seamă! O să dureze trei-patru ceasuri. Dacă cineva n-o să reziste, totul s-a dus pe gîrlă! ne-a prevenit tînărul logician Ivan Klociko, căruia Zarubin îi dăduse însărcinarea să conducă toată munca organizatorică.

— Ţineţi minte, a spus numaidecît Ivan Klociko către şeful delegaţiei Federaţiei Ruse, echipa voastră are numărul zece. Să daţi fiecărui participant număr de ordine în sistemul binar: primul, al zecelea, al unsprezecelea şi aşa mai departe...

Discuţii asemănătoare au avut loc apoi cu toate delegaţiile, comunicîndu-le un indice convenţional şi explicîndu-le ordinea de numerotare a participanţilor. Ziua de sîmbătă a trecut cu „organizarea jocului". Adunarea fusese fixată pentru a doua zi, duminică, la ora nouă, şi la ora nouă exact toţi eram adunaţi pe stadion. Profesorul Zarubin, asistentul său, Semion Danilovici Riabov, şi Vasea Klociko se şi aflau acolo.

Pajiştea verde a stadionului fusese împărţită în pătrate şi dreptunghiuri, şi-n toate se afla cîte o bornă de lemn mică, numerotată cu creta pe suprafaţa albastră. Ne-am aşezat pe iarbă, în aşteptare.

Profesorul Zarubin dispăruse nu ştiu unde. Curînd i-am auzit glasul în megafoane :

— Grupa de jucători cu indicele 1 011 să ocupe cîmpul dreptunghiular din capătul estic al stadionului. Aşezaţi-vă în rînduri unul după altul, la distanţa unei mîini întinse, în ordinea crescîndă a numerelor de ordine. Şapte oameni într-un rînd, adîncimea coloanei de şase oameni...

— Grupa cu indicele 111 ocupă cîmpul dinspre tribuna sudică...

Un sfert de oră, Zarubin a tot dat instrucţiuni amănunţite, arătînd fiecăruia unde şi cum să se aşeze. Şi cum rostea indicele unei grupe tinerii săreau în picioare şi se grăbeau către porţiunea respectivă.

— E voie să stăm jos ? a strigat cineva.

— E voie, a răspuns după cîteva secunde glasul lui Zarubin. Totul este să respectaţi ordinea indicată...

Eu făceam parte din aşa-numita echipă specială. Eu şi tovarăşii mei primiserăm dispoziţie să ne aşezăm între două grupe, şi — după cum ne explicase Klociko — „să facem legătura între ele“.

S-a sfîrşit amplasarea tuturor. Parcă se adunaseră pe stadion 1 500 de băieţi şi fete la exerciţii de gimnastică. S-a auzit iar glasul lui Zarubin :

— Acum ascultaţi regulile jocului : începînd cu tribuna din nord, mai exact cu tovarăşul Saghirov, se vor transmite numere în sistemul binar de numeraţie. De exemplu, „unu - zero — zero - unu“. Tovarăşul Saghirov va transmite această cifră vecinului din dreapta, dacă ea începe cu cifra „unu“, şi vecinului din stînga, dacă ea începe cu cifra „zero“. Dacă numărul conţine succesiv două cifre „unu“ sau două cifre „zero“, el trebuie să le comunice vecinului din spate, din rîndul imediat următor. Fiecare, primind de la vecinul său comunicarea numerică, trebuie să

adauge la ea numărul său de ordine şi s-o comunice, în funcţie de numărul rezultat, vecinului său. În afară de asta, dacă grupa are indicele...

Regulile jocului au fost repetate de trei ori, şi cînd la întrebarea : „S-a înţeles ?“ tot stadionul a răspuns în cor : „S-a-nţeles !“ Zarubin a răspuns :

— Atunci... să-i dăm drumul...

Jocul a pornit exact la zece dimineaţa. Am văzut cum, începînd cu tribuna dinspre nord, capetele jucătorilor prinseseră a se roti ba la dreapta, ba la stînga.

Apoi aceste mişcări ciudate s-au răspîndit, ca nişte valuri, pe o mare suprafaţă de la un om la altul, de la grupă la grupă. Semnalul se apropia încet-încet de mine. În sfîrşit, vecinul din dreapta m-a bătut pe umăr. Mi-a spus :

— Unu — unu — unu — zero — unu — zero...

În conformitate cu instrucţiunile, trebuia să păstrez numai primele patru cifre şi să le transmit grupei următoare.

— Unu — unu — unu — zero, am comunicat fetei din faţa mea.

Peste un minut, a ajuns la mine alt număr binar şi l-am transmis în faţă.

Mişcarea între jucători era tot mai vie. Cam peste un ceas, tot cîmpul parcă se unduia. Văzduhul era plin de strigăte : „Unu — unu — zero — zero... zero — unu...“. Şi cifrele treceau de-a lungul rîndurilor şi coloanelor. Începutul şi sfîrşitul acestui joc ciudat se pierduseră cu desăvîrşire. Nimeni nu înţelegea nimic, aşteptînd sfîrşitul promis de profesorul Zarubin.

Ivan Klociko stătea lîngă tribuna de sud a stadionului. Vedeam că, de cîte ori jucătorul din colţ se apleacă spre el, îşi tot notează ceva. După două ceasuri toţi obosiseră, şi unii stăteau pe jos, alţii se întinseseră de-a binelea pe iarbă.

— Cînd o să se termine o dată cu aritmetica asta ? spunea oftînd o studentă din Saratov. Ea tocmai era cea care primea de la mine ştafeta numerică şi o transmitea cînd la dreapta, cînd la stînga.

— Într-adevăr, nu-i un joc prea amuzant, am remarcat eu.

— O duminică pierdută, a mai spus fata, plictisită.

Era foarte cald și-și întorcea mereu fețișoara aprinsă și curioasă spre tribuna din nord, unde stătea Zarubin. Acesta, tot uitîndu-se într-un carnețel, dicta numere „capului de rînd“, lui Albert Saghirov.

— Încă o oră, am spus amărît, uitîndu-mă la ceas — zero — zero unu — zero...

— Unu — zero — zero — unu! transmitea mai apoi și fata vecinului din dreapta. Știi ce, eu nu mai suport...

— Nu-i voie să pleci! Zero — zero — unu — unu...

— Unu — unu — unu — zero. Să le fie de bine! O să mă strecor neobservată. Am început să amorțesc de tot...

Și, fără să mai spună nici un cuvint, ea s-a ridicat și a pornit în direcția tribunei dinspre vest, spre ieșire.

— Unu — zero — unu..., am auzit la spatele meu. „Cui să mai transmit acum?“ — m-am întrebat. Și, cum n-aveam altă scăpare, am comunicat numărul meu băiatului aflat la stînga studentei dispărute. Pînă la sfîrșitul jocului au mai trecut pe la mine încă cinci numere, apoi glasul lui Zarubin a răsunat:

— S-a terminat jocul. Puteți pleca...

Ne-am ridicat în picioare. Am început să ne uităm nedumeriți spre tribuna centrală. Pe urmă toți au început a vorbi tare, arătîndu-și pe față supărarea.

— Pentru ce toate astea? Ce prostie! Un fel de „telefon fără fir!“ Și cine a învins? Dar, în general, care-i sensul jocului?

Ghicindu-ne parcă întrebările, Zarubin a spus deodată cu glas vesel:

— Rezultatele jocului vă vor fi aduse la cunoștință, mîine dimineață, în sala de festivități a universității...

A doua zi ne-am adunat în sala de festivități spre a dezbate ultima și cea mai interesantă problemă a sesiunii noastre: „Pot gîndi mașinile matematice?“ Pînă atunci, în cămin și-n amfiteatre, participanții la sesiune dezbătu-

seră aprins problema asta, dar nu ajunsese la o părere unitară.

— Asta-i ca și cum ai întreba : „Gîndești ?!“ s-a aprins vecinul meu, Anton Golovin, „ciberneticianul inveterat“. Cum aș putea ști dacă gîndești sau nu ? Sau oare poți tu afla dacă eu gîndesc ? Am ajuns, pur și simplu din politețe, să cădem de acord că fiecare dintre noi poate gîndi, dar dacă privim lucrurile obiectiv, singurele indicii de judecată asupra funcției cognitive[1] a omului sînt date de felul cum rezolvă problemele logice și matematice. Dar și mașina le poate rezolva...

Mașina le poate rezolva, pentru că tu ai pus-o să le rezolve.

— Prostii ! Mașina poate fi construită astfel încît să rezolve problema din inițiativă proprie. De exemplu, pune în ea un ceas și programează-i lucru așa încît dimineața să rezolve ecuații diferențiale, ziua să scrie versuri și seara să redacteze romane franțuzești !

— Tocmai asta-i problema, că mașina trebuie programată...

— Dar tu ? Oare tu nu ești programat ? Ia gîndește-te bine ! Oare tu trăiești fără program ?

— Numai că eu mi-l alcătuiesc singur...

— În primul rînd, mă îndoiesc de asta. Și, în al doilea rînd, o mașină mare își poate alcătui și ea singură programul...

— T-s-s-s ! s-au auzit șoapte din toate părțile. În sala de festivități se așternuse tăcerea. La masa prezidiului apăruse profesorul Zarubin. Se uită la adunare cu un surîs tineresc.

— Tovarăși, a început el, punîndu-și în față notesul. Vă voi pune două întrebări. Răspunsurile se referă direct la etapa de încheiere a lucrărilor...

Așteptam încordați întrebările.

— Prima întrebare ? Cine-a înțeles cu ce ne-am ocupat ieri pe stadion ?

---

[1] De cunoaștere (*n. r.*).

În amfiteatru era rumoare. Se auzeau strigăte : „Verificarea atenției...“, „Verificarea siguranței codului binar...“, „Jocul de-a ghicitul“...

— E limpede, așadar. Nu vă imaginați cu ce ne-am ocupat ieri. A doua chestiune : Rog să ridice mîna cine cunoaște limba portugheză...

Era o întrebare cu totul neașteptată.

Nimeni nu cunoștea limba portugheză. Engleza, germana, franceza mai treacă-meargă, dar portugheza...

Rumoarea nu s-a potolit mult timp.

— *„Os maiores resultados sao produzidos por peguenos mas continuos esforcos“...* Este o propoziție portugheză. N-ați fi putut ghici ușor ce înseamnă. Și, totuși, voi, ieri, pe stadion, ați tradus-o în limba rusă. Iată cum sună traducerea voastră : „Rezultatele cele mai mari se obțin prin eforturi mici, dar conutrae“. Fiți atenți ! Ultimul cuvînt e lipsit de sens. La sfîrșitul jocului, cineva a plecat de pe stadion sau n-a respectat regulile. În locul acestui grup de litere, fără sens, trebuie să fie cuvîntul „continue“.

„Asta-i vecina mea din Saratov“ — m-am gîndit eu...

— Adevărată minune ! a strigat cineva din sală. Cum poți face ceva ce nu știi sau nu înțelegi ?

— Aha ! Tocmai la vorbele astea mă așteptam. Asta-i aproape rezolvarea problemei la ordinea de zi. Ca să nu vă chinuiți făcînd presupuneri, o să vă explic care a fost sensul jocului. Pe scurt, ne-am jucat de-a mașina electronică de calculat. Fiecare dintre participanți a îndeplinit fie rolul unei celule de memorizare, fie al unui sumator [1], fie al unei linii de reținere, fie al unui releu obișnuit...

Pe măsură ce profesorul Zarubin vorbea, în sală creștea rumoarea, gălăgia, pentru că toți își dădeau seama ce rol îndepliniseră. Entuziasmul crescuse atît încît glasul lui Zarubin nu se mai auzea, căci 1 500 de oameni strigau deodată.

— Experiența a arătat că adepții mașinilor care gîndesc nu au dreptate ! a strigat cineva. Și au fost făcuți de rîs...

---

[1] Dispozitiv de adunare *(n.r.)*.

Din nou, gălăgie, strigăte, rîsete...

Zarubin a reluat. Amfiteatrul s-a potolit...

— Unii ciberneticieni, în frunte cu matematicianul american Turing, consideră că singurul mijloc de a afla dacă mașina poate gîndi constă în a „deveni mașină“ și a lua cunoștință de procesul gîndirii proprii. Iată, așadar, ieri noi toți, pentru timp de patru ore, am devenit o mașină. Am luat schema mașinii electronice de serie „Altai“ și din voi, tinerii mei prieteni, ca din diferite piese, am construit-o pe stadion. Am alcătuit programul pentru traducerea textelor portugheze, l-am codificat și l-am introdus în „blocul memoriei“, al cărui rol l-a îndeplinit delegația Gruziei. Regulile gramaticale au fost păstrate de ucraineni, iar dicționarul necesar traducerii, de delegația Federației Ruse. Mașina noastră vie și-a îndeplinit în mod strălucit sarcina. Traducerea propoziției portugheze în limba rusă a fost făcută fără cea mai mică participare a conștiinței voastre. Înțelegeți, desigur, că o astfel de mașină vie putea să rezolve orice problemă matematică sau logică, la fel ca oricare mașină electronică modernă de calcul. Ce-i drept, pentru asta ar fi trebuit mult mai mult timp. Și acum să reflectăm cum să răspundem la una dintre cele mai critice probleme ale ciberneticii : pot gîndi mașinile ?

— Nu ! a izbucnit întreaga sală.

— Protestez ! a strigat „ciberneticianul meu inveterat“, Anton Golovin. În acest joc, noi am îndeplinit, în cadrul mașinii, rolul unor piese separate, adică al unor neuroni. Nimeni și niciodată nu a afirmat că fiecare neuron al creierului gîndește. Gîndirea este rezultatul activității colective a unui mare număr de neuroni !

— Să presupunem că-i așa, a spus Zarubin. În cazul acesta trebuie să admitem că, în timpul jocului nostru, în aer sau nu se știe unde, ar fi plutit niște „supragînduri ale mașinii“, neștiute și inaccesibile pentru piesele ei gînditoare ! Ceva de genul rațiunii universale hegeliene, nu ?

Golovin a înghițit în sec. S-a așezat la loc.

— Dacă voi, piese cu structură gînditoare ale unei scheme logice oarecare, nu ați avut nici o idee despre ce ați făcut, se poate oare vorbi serios despre gîndirea construcțiilor mecanice-electronice, compuse din piese a căror capacitate de gîndire nu e pusă în discuție nici de cei mai înflăcărați adepți ai mașinilor cugetătoare ? Cunoașteți aceste piese — lămpi electronice, semiconductori, matrițe magnetice și celelalte. Mi se pare că jocul vostru a rezolvat univoc problema dacă mașina poate gîndi. El a arătat convingător că pînă și cea mai fină imitație a gîndirii de către mașini nu e gîndirea — forma superioară de mișcare a materiei vii. Cu aceasta, permiteți-mi să consider închise lucrările sesiunii noastre...

L-am condus pe profesorul Zarubin, în aplauze prelungi, furtunoase.

În romînește de
EUSEBIU CAMILAR și RADU TUDOR

Cuvîntul cosmonautului Gherman Titov la întîlnirea cu scriitorii de anticipaţie de la Moscova în august 1962

Deseori mă gîndesc cum a putut K. E. Ţiolkovski, care n-a fost niciodată în Cosmos şi n-a simţit imponderabilitatea, să-şi imagineze atît de concret, exact, acest fenomen. În broşura „Visuri pe pămînt şi în cer", el descrie imponderabilitatea foarte sugestiv şi, mai cu seamă, cu totul veridic; şi cînd am resimţit în timpul zborului instalarea imponderabilităţii nu am văzut în asta nimic neobişnuit, deoarece o cunoşteam de la Ţiolkovski. Ştiam, de exemplu, că un creion pluteşte în cabină, atîrnă în aer. Chiar obiecte atît de grele ca magnetofonul, ca aparatul de filmat nu au acolo de loc greutate.

Mi se pare că acest exemplu confirmă foarte bine ideea că orice fantezie trebuie să se întemeieze pe deducţii ştiinţifice riguroase.

Ce-am văzut şi ce-am simţit în Cosmos?

Mulţi dintre dumneavoastră, probabil, au zburat cu reactoare de mare înălţime. La început nu se vede nimic jos, pe Pămînt, apoi ochiul începe să distingă. Nouă, aviatorilor, în zborul cosmic nu ne era de loc greu să desluşim ceea ce se desfăşura în jurul nostru [1]. Cîştigasem această aptitudine datorită practicii îndelungate. Pămîntul arată aproximativ la fel ca din avion, numai că la o scară mult mai redusă.

Dacă mi s-ar întîmpla să zbor din nou, aş recunoaşte îndată Marea Mediterană şi Marea Neagră după culoarea lor; ele sînt ultramarine. Nu degeaba spune cîntecul: „Cea mai albastră din lume, Mare Neagră a mea!" Ocea-

[1] În spaţiile cosmice, unde domneşte imponderabilitatea, noţiunile de „sus", „jos", „deasupra" şi „dedesubt" îşi pierd semnificaţia terestră (*n. r.*).

nele sînt cenuşii. Golful Mexicului are culoarea salatei. Privind regiunile muntoase, se poate stabili îndată care-i Himalaia, care-i Tibetul.

Ce culori am distins în Cosmos?

Fiecare om înregistrează culorile în mod diferit, din care cauză cel mai corect este să-ţi controlezi impresiile vizuale cu ajutorul spectrografului. Eu n-am avut un asemenea instrument, dar Pavel Romanovici și Andrian Grigorievici au luat cu ei un spectrograf. Ei au văzut cerul cosmic, pămîntul, haloul albastru din jurul Pămîntului, au notat corespondența culorilor înregistrate și astfel va fi posibil să ne formăm o imagine reală.

Acum, ceva despre filmările „peisajului" cosmic. Nu sîntem operatori profesionişti, şi pînă în prezent s-a făcut doar o singură încercare de filmare în Cosmos.

În general trebuie spus că între ceea ce am văzut prin luminator şi ceea ce s-a înregistrat pe peliculă există o mare deosebire. Greşelile mele au fost analizate, şi cînd se vor developa şi copia noile materiale vom vedea ce au obţinut Nikolaev şi Popovici. În problema aceasta nu există nici un secret, aparatul „Konvas" cu care am filmat este binecunoscut.

Foarte interesant se produce instalarea imponderabilităţii. Intrînd pe orbită, nava cosmică își mărește mereu viteza. De îndată ce nava atinge viteza necesară (la noi ea era de aproximativ 8 km/s), motorul se oprește și atunci se instalează brusc imponderabilitatea. Această stare — o putem spune cu siguranță acum, cînd avem patru experienţe — apare în mod diferit la cosmonauți. La Popovici și Nikolaev senzaţia a fost aceeaşi, amîndoi erau ocupați cu treburi și n-au simţit o schimbare bruscă în starea lor. Eu nu eram ocupat, şi mi s-a părut că la un moment dat am fost răsturnat cu capul în jos. Această senzație se poate explica pe deplin. În organismul nostru sîngele se distribuie în funcţie de legile gravitaţiei, din care cauză cea mai mare parte a masei sangvine se află mai jos de cap. Dar cînd se instalează imponderabilitatea sîngele își modifică distribuția, „se ridică" în cap, ceea ce-ți provoacă senzația că te afli cu capul în jos. De altfel, această

senzaţie se produce numai în primele secunde, apoi totul revine la normal.

La intrarea în straturile dense ale atmosferei, cînd începe frînarea navei cosmice (frînare care decurge lent), suprasolicitarea crește foarte încet, treptat. Am efectuat următoarea experienţă: am atîrnat în aer un exponometru, şi cînd nava a început să coboare m-am uitat la el și l-am văzut cum se lasă încetişor pe locul unde trebuia să stea. Personal n-am resimțit nici o creștere bruscă a solicitărilor.

Cînd, în timpul descinderii, nava trece prin straturile dense ale atmosferei, suprasolicitările ating valori importante. Se poate afirma cu certitudine că din această cauză un om neantrenat își pierde cunoştinţa, un om antrenat însă este obişnuit cu toate acestea şi nu numai că nu-şi pierde cunoştinţa, dar nici măcar nu i se tulbură vederea.

După primele două zboruri în Cosmos, cu cosmonauţii s-au efectuat antrenamente speciale suplimentare. De aceea, A. Nikolaev şi P. Popovici n-au resimţit ca mine tulburări ale aparatului vestibular. În plus, s-a obţinut foarte mult din analiza obiectivă a acestei stări efectuată înainte de zborul cosmonauților 3 şi 4. Cum se simt ei, putem observa la televizor: dacă cosmonautul zîmbește și efectuează o muncă, înseamnă că se simte excelent.

CINE VREA SĂ ZBOARE ÎN COSMOS

Trebuie să spun că există numeroşi doritori de a zbura în Cosmos. Cel mai mult vor, desigur, ziariştii. În curînd, navele noastre cosmice vor avea la bord nu un singur om, ci cîţiva. Poate că printre ei va fi şi un ziarist, și pe Pămînt se va afla mai amănunțit despre imponderabilitate și despre celelalte fenomene din timpul zborului din reportajele pe care le va transmite de pe navă.

De curînd am primit o scrisoare de la... un om de 67 de ani. Și el solicită să fie trimis în Cosmos. „N-am știință de carte — spune el — și-mi dau seama că nu pot face nimic pentru știință, dar tare aş vrea să zbor. Se spune că nu există dumnezeu și eu cred asta, dar aş vrea

să mă conving eu însumi". Şi ne roagă: „Luaţi-mă, n-o să vă stingheresc".

Printre cei prezenţi aici văd femei. Şi ele vor probabil să zboare în Cosmos. Situaţia care s-a creat, faptul că deocamdată zboară numai bărbaţii, reprezintă pur şi simplu un „tribut" dat nedreptei perioade istorice cînd femeile au fost împinse pe planul al doilea. Sînt absolut convins că şi femeile vor zbura în Cosmos. În legătură cu asta trebuie spus că, după o serie de indicii, femeile au o superioritate faţă de bărbaţi. Ele se orientează mai bine în spaţiu, suportă mai uşor solicitările sistematice, dar de durată scurtă.

În sfîrşit, vorbim de expediţii interplanetare de lungă durată. De exemplu, o expediţie în Marte va dura aproximativ trei ani — zborul, amartizarea, apoi aşteptarea unei poziţii favorabile a celor două planete pentru zborul de întoarcere. Cine ne va pregăti mîncarea în tot acest răstimp?

Acum zboară în Cosmos numai anumiţi „favorizaţi ai soartei". Mai tîrziu, situaţia va fi alta. Astăzi doar se fac la noi expediţii complexe, ca, de exemplu, cele pentru studierea Antarctidei. De ce n-ar putea să existe expediţii cosmice complexe? De ce să nu poată fi luaţi să zboare savanţii cei mai viguroşi?

Pe cînd eram în America, într-o convorbire cu Stevenson, i-am spus în glumă să se pregătească de zbor. Şi de ce nu? Oamenii vor zbura în Marte, va fi necesar să se stabilească relaţii diplomatice cu marţienii. Probabil se va publica un concurs pentru alegerea celui mai bun diplomat, şi pentru a candida este necesar să te pregăteşti din timp.

AU O LIMITĂ VISURILE?

Ceea ce s-a făcut în domeniul cuceririi Cosmosului, ultimele zboruri ale navelor „Vostok-3" şi „Vostok-4", constituie numai un început. În cursul întîlnirilor sînt întrebat adesea dacă visurile au o limită.

În caz că abordăm problema din punct de vedere filozofic, nu prea știu cum o să mă descurc. Totuși, de vreme ce lumea este infinită, desigur că și visurile sînt nelimitate. Cîndva am visat zborurile cosmice, iar acum vorbim despre ele ca despre lucruri obișnuite. Cînd a fost lansat primul satelit al Pămîntului, în 1957, și cînd după aceasta se scria în ziare și se spunea la radio că va veni vremea în care omul va zbura în Cosmos, eu — o recunosc — credeam prea puțin în asta. Nici nu puteam bănui că în mai puțin de patru ani voi deveni cosmonautul 2. Din această pricină, deși îmi închipui ce va fi peste cîțiva ani, mă tem să precizez un termen anumit.

Astăzi există la noi case de odihnă de o zi. Îmi imaginez că asemenea case de odihnă vor exista și în Cosmos. Cei ce vor pleca la odihnă vor obține bilete pe diferite căi și-și vor lua startul, să zicem, sîmbătă. Se vor roti în jurul Pămîntului, vor vedea cît de frumoase sînt zorile cosmice, și duminică seara, plini de impresii noi și de vigoare, vor ateriza pe planeta noastră.

Pentru mine, ce-i drept, nu-i clar unde vor ateriza : la domiciliu sau pe vreun cosmodrom oarecare. Dacă vor ateriza pe vreun cosmodrom va trebui rezolvată problema transportului. Doar azi pentru a zbura cu avionul pînă la Leningrad sînt necesare 55 de minute, o oră îți ia ca să ajungi pînă la Vnukovo ; o oră ca să-ți primești bagajele la Leningrad ; o oră ca să predai bagajele la Moscova. Probabil că aceleași inconveniente vor exista și pe cosmodrom.

Navele cosmice vor deveni și mijloace de transport. Am fost de curînd în America. Cu avionul am zburat pînă acolo în 12 ore, iar în timpul zborului meu cu „Vostok-2" am străbătut distanța de la Moscova la Washington în 18 minute. După mine, aceasta este cea mai comodă formă de transport. Piloții-cosmonauți au foarte mult de lucru, dar cînd apare un minut liber ne place și nouă să stăm de vorbă, să visăm la ceea ce vom vedea pe Lună, cînd vom aseleniza, pe Marte, pe Venus. Toți sîntem de acord

că acolo vom vedea-o, desigur, pe Venera și neapărat pe cea din Milo! Dar, dacă judecăm după stadiul actual de dezvoltare a științei și a tehnicii, noi, cosmonauții de azi, trebuie să ne mulțumim cu Luna. Mai departe trebuie să transmitem ștafeta altor cosmonauți, care să zboare în Marte și Venus.

Cel mai aprins vis al meu este să zbor în jurul Lunii.

Cuvîntul lui A. P. KAZANȚEV la întîlnirea scriitorilor de anticipație de la Moscova, în august 1962

Ne este foarte plăcut să vorbim despre literatura științifico-fantastică azi, cînd în viață se realizează fapte la limita fantasticului.

Cred că ar fi incorect să separăm literatura științifico-fantastică de curentul general al literaturii sovietice.

Uneori pentru a sublinia realizările noastre se spune că realitatea depășește visul. Și foarte adesea revistele și ziarele, care mă solicită ca publicist, îmi dau imediat tema „realitatea depășește visul". Dacă ar fi așa, ar fi îngrozitor, deoarece visul trage după sine și știința, și tehnica, și societatea.

Pe mine m-au fermecat azi ideile exprimate de academicianul Skriabin. De-ar vorbi toți savanții atît de minunat cum a vorbit academicianul Skriabin de la această tribună, și și-ar da seama în mod clar că în știință nu poate exista progres fără visuri...

Poate exista deci literatură științifico-fantastică fără visuri? Dacă vom examina pe ce căi merge literatura științifico-fantastică progresistă occidentală, vom vedea că ea nu se ridică pînă la nivelul visului.

În filmul **„Pe un țărm îndepărtat"**, realizat după romanul unui scriitor australian, se descrie în culori întunecate sfîrșitul civilizației. Acest film n-a fost turnat pentru a admira scene apocaliptice, ci pentru a exprima în acest mod protestul împotriva căii periculoase pe care ar putea merge omenirea.

Întreaga creație a lui Ray Bradbury și a altor scriitori progresiști ai Apusului este construită pe acest procedeu negativ. Pentru literatura științifico-fantastică sovietică aceasta însă nu este caracteristic.

Înțeleg că scriitorii progresiști americani doresc să protesteze împreună cu partea progresistă a omenirii împotriva căii periculoase pe care împing Pămîntul sarcerdoții războiului rece. Ei folosesc acest procedeu care le dă posibilitatea să protesteze în gura mare, în cadrul genului științifico-fantastic.

Dar literatura științifico-fantastică sovietică este literatura visurilor științifice. Or, visul științific, după cum am mai spus deseori, este asemenea unui reflector instalat pe corabia progresului, și această corabie înaintează neîncetat spre acele țărmuri pe care ieri sau cu o clipă înainte le-a luminat cu raza lui reflectorul visurilor.

Cît de plăcută ne este recunoașterea rolului scriitorilor din genul științifico-fantastic! Dar nu pot fi în nici un caz de acord cu afirmația foarte plăcută pentru noi toți a tovarășului Kuznețov, care a spus că scriitorul științifico-fantastic e un savant care privește în viitor. Înțeleg că un savant poate fi un scriitor științifico-fantastic, dar un scriitor științifico-fantastic este obligat să fie un artist. Aceasta nu trebuie să uităm niciodată, deoarece acești scriitori trebuie să fie înainte de toate artiști, care descriu în mod viu, prin metodele genului nostru, ceea ce ajută să servim ideile fundamentale, ideile mișcării înainte, ideile progresului, ideile construirii comunismului în țara noastră.

Literatura fantastică este literatura realității îndreptată înainte, și prin aceasta ea nu se deosebește de nici

un alt gen al literaturii sovietice. Literatura fantastică sovietică s-a ridicat odată cu visul întregului popor sovietic. Aceasta este o literatură a problemelor sociale, a realizărilor sociale, este o literatură adîncă, de idei. Literatura este literatură atunci cînd vorbeşte despre om. Uneori goana după noutăţi ştiinţifice umbreşte omul; în operele unora tema tehnică apare ca principală.

Înainte de a veni aici m-am văzut cu I. A. Efremov şi am discutat mult cu el despre sarcinile literaturii. Ivan Efremov, care, din păcate, nu a putut veni aici din cauza unei boli grave, mi-a împărtăşit o serie de idei interesante.

Ivan Antonovici Efremov, analizînd literatura trecută, mi-a atras atenţia asupra faptului că majoritatea conflictelor literaturii erau conflicte între un om normal şi o societate anormală. Iar sarcina literaturii sovietice este să prezinte conflictele unui om normal în cadrul unei societăţi normale.

V. D. Zaharcenko: Aleksandr Petrovici, conflictul este o abatere de la o situaţie normală.

A. P. Kazanţev: Nu, nu. Închipuiţi-vă că vreţi să realizaţi o operă minunată, să faceţi o descoperire ştiinţifică excepţională. Este posibil ca insuccesul să vă frîneze strădaniile, să genereze un conflict.

În ianuarie, la invitaţia scriitorilor leningrădeni, am fost împreună cu Vladimir Nemţov la redacţia revistei „Neva" şi am examinat ce conflicte pot exista în societatea comunistă. S-a vădit că pot exista foarte multe conflicte, care nu sînt de loc generate de faptul că e vorba de oameni anormali. Situaţia de a te îndrăgosti fără a obţine reciprocitatea sentimentelor cu greu ar putea fi declarată anormală. Oare aceasta nu se va întîmpla şi în viitoarea societate comunistă? Dar în această societate vor exista şi conflicte de creaţie. Unul dintre ele vi l-am enunţat adineauri.

În societatea comunistă, probabil, vor fi foarte multe conflicte, deoarece nu ne putem imagina mişcarea înainte fără conflicte. Aceasta ar însemna să se bată pasul pe

loc. Conflictele vor fi întotdeauna generate de viață, și fără conflicte nu ne putem zugrăvi eroii în operele noastre literare. De aceea sarcina literaturii științifico-fantastice este să privească din contemporaneitate spre viitor — această sarcină constă în a înțelege, a asimila și a zugrăvi conflictele ce vor fi caracteristice pentru mișcarea noastră înainte, ce permit să fie descrise caracterele oamenilor ale căror trăsături le și vedem la cei mai buni dintre contemporanii noștri, pe care îi cunoaștem, pe care îi avem în fața noastră și ale căror fapte mărețe ne-au umplut de nemărginită admirație.

Cititorii au cuvîntul

Dragi tovarăși,

În primul rînd țin să vă mulțumesc pentru publicarea scrisorii mele în nr. 188 al Colecției.

În prezent sînt în anul III la Grupul școlar petrol-chimie, urmînd să devin mecanic lăcătuș. E o meserie frumoasă, pentru însușirea căreia mă străduiesc să asimilez cît mai multe cunoștințe teoretice și practice. În timpul liber, mă preocupă diverse studii de cultură generală. În special mă interesează problemele de radiotehnică și anatomie.

Mi-au plăcut foarte mult povestirile publicate în Colecție în cadrul concursului internațional.

Am aflat cu bucurie de lansarea rachetei sovietice „Marte 1" și urmăresc cu emoție toate știrile legate de acest zbor. Sînt sigur că în curînd vom afla că un pămîntean a pășit pe o altă planetă. Pentru noi, toate aceste lucruri minunate au devenit foarte obișnuite.

Imperialiștii însă vor să împingă lumea înapoi prin dezlănțuirea unor noi războaie. Omenirea este însă împotriva acelora care visează la infernuri ca Hiroșima sau Auschwitz. Ea nu va îngădui să se repete asemenea crime.

Închei acum, urîndu-vă, cu prilejul celui de-al 200-lea număr al Colecției, la mulți ani, pentru a ne da noi lucrări de anticipație îndrăznețe, optimiste, demne de epoca în care trăim.

TĂNASE MARIAN

Sînt un pasionat cititor de cărți și mai ales al acelora care ne descriu viitorul comunist al omenirii. În Colecția „Povestiri științifico-fantastice“ au apărut multe lucrări despre omul zilei de mîine.

Am aproape toate numerele Colecției. Pe lîngă fasciculele ei, se mai găsesc în biblioteca mea personală încă 600 de volume, printre care și de anticipație.

După șapte ani de la apariția primului număr, vă scriu astăzi părerea mea despre publicația dv.

Cel mai mult m-au impresionat romanele „Nebuloasa din Adromeda“ și „O iubire din anul 41042“, în care vedem cum comunismul, visul întregii omeniri iubitoare de pace, devine realitate. De asemenea, mi-au plăcut lucrările „Prizonierii beznei de foc“ și „Constelația din ape“.

Lucrez în industria textilă și aceasta a făcut să mă intereseze în mod special pasionantul roman al lui C. Făgerașu (Sergiu Fărcășan) „Secretul inginerului Mușat“. Aș mai dori să citesc povestiri care să arate cîte ceva din viitorul industriei textile. Desigur că în aceste povestiri va fi vorba și despre chimie. Chiar astăzi lucrăm tot mai mult cu fibre sintetice — în practică, o muncă extrem de interesantă și plăcută.

De mult am dorit să citesc și lucrări ale unor autori din celelalte țări socialiste, și acum, cu prilejul concursului, această dorință văd că mi-a fost împlinită.

Cred că ar fi bine ca și scriitorii să-și spună din cînd în cînd părerea în paginile Colecției și să vorbească despre proiectele lor literare.

Mulțumesc Colecției pentru sprijinul pe care îl găsesc în povestirile publicate. Din ele învăț lucruri noi și interesante, care mă fac să înțeleg mai bine și în mod corect știința și tehnica și care îmi redau viu și concret viața de mîine a omenirii.

Lucrez la Fabrica „Partizanul roșu“ din Brașov și pînă acum am prezentat în limba germană muncitorilor din întreprinderea noastră cărțile „Jurnalul Annei Frank“ și „Setea“. Pentru viitor, mi-am propus să fac recenzia unui

roman de anticipație, pentru a ajuta pe muncitorii de naționalitate germană din fabrica noastră să înțeleagă mai bine acest gen de literatură. Sînt convins că, astfel, Colecția va dobîndi noi prieteni.

GROSS HANS

Sînt elev în clasa a IX-a E la Școala medie nr. 5 „Unirea"-Brașov. Învăț destul de bine. Dintre obiecte, matematica și fizica mă atrag cel mai mult. Sînt la curent cu toate realizările importante ale tehnicii moderne din țara noastră și de peste hotare. Ajuns aici, țin să remarc recenta realizare a U.R.S.S., lansarea cu succes a unei rachete în direcția planetei Marte. Aceasta dovedește încă o dată înaltul nivel al tehnicii sovietice în domeniul rachetelor, precum și puterea acestora.

E o adevărată plăcere pentru mine cînd citesc lucrări din domeniul fantasticului științific. Pe lîngă Colecția dv. am în bibliotecă și alte cărți din acest domeniu, pe care le-am citit și recitit de nenumărate ori.

Acum cîteva zile mi-am îmbogățit Colecția cu noi fascicule. Îmi mai lipsesc circa 20, pe care sper că le voi găsi în curînd.

De la 1 ianuarie 1963, m-am abonat la Colecție, pentru ca astfel broșurile să-mi fie asigurate la timp.

Colegii mei de școală Săndulescu Dorin și Cenușe Marcel sînt și ei buni prieteni ai Colecției. Astfel, primul a reușit să-și strîngă aproape toate fasciculele. Pe viitor, voi populariza Colecția printre colegii mei.

DUMITRAȘ DAN
Bran, regiunea Brașov

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"

2012

CLUB COLECȚIA Povestiri Științifico-Fantastice

cpsf.info

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacţiile Ştiinţă şi tehnică
sau cei care au dat să continue CPSF, au reuşit, cu multă dăruire, muncă şi cheltuială, aceşti entuziaşti.

Lor trebuie să le mulţumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecţie.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyllu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email şi reparăm greşeala)

Abonamentele la revista „Știința și Tehnică" și la colecția de „Povestiri științifico-fantastice" se primesc pînă cel mai tîrziu în ziua de 23 a lunii, cu deservirea în a doua lună următoare.

Abonamentele se primesc de către difuzorii de presă din întreprinderi, instituții și de la sate, secțiile de difuzare a presei, precum și de către factorii și oficiile poștale.

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ - PREȚUL 1 LEU

• FEBRUARIE 1963